

СТАНОВИЩЕ

От: професор, д.с.н. Цветан Първанов Давидков
Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен **„доктор“** по професионално направление 3.2 Психология (Трудова, организационна и икономическа психология).

Автор на дисертационния труд: *Юлика Марио Новкова*
Научен ръководител: *професор д.ф.н. Крум Крумов*

Тема на дисертационния труд: *ЛИЧНОСТНИ ДЕТЕРМИНАНТИ НА ИНОВАЦИОННИТЕ НАГЛАСИ ПРИ МЕНИДЖЪРИ*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд в съответствие със Заповед № РД – 38 - 356 / 10-07-2019 на Ректора на Софийския университет

Информация за дисертанта. Дисертантът е възпитаник на Софийския университет (ФФ), където е завършила успешно бакалавърска степен по „Психология“ и магистърска по „Организационно поведение и консултиране на организациите“. От 2015 г. е докторант към катедрата по „Социална, организационна, клинична и педагогическа психология“. Успешно е покрила изискванията на учебния план за докторанти в направление 3.2 Психология (Трудова, организационна и икономическа психология – Организационна психология). Със значителен опит като администратор на академични програми, изследовател, автор, преподавател, участник в (и организатор на) научни форуми и др.

1. Обща характеристика на представения дисертационен труд

В центъра на вниманието са личностните детерминанти на иновационните нагласи при мениджъри. Дисертационният текст е в обем от 258 стр.

Структурата включва увод, пет глави, обобщения и изводи, заключение, използвана литература и приложения. Тази структура дава възможност за пълноценно разгръщане на тезата и защита на лансираните идеи.

Темата е актуална: ако се приеме, че предприемачеството е дисциплината на 21 век (Дракър), иновационните нагласи се превръщат в ключов механизъм за насърчаване на предприемаческо поведение. Изучаването на този механизъм е ценно и има значими последици върху различни аспекти на организационното поведение и способността на организациите да се възползват от благоприятните възможности във вътрешната и външната среда; да се позиционират стратегически в конкурентна среда.

Авторката се интересува както от иновациите като обективно явление, така и – най-вече – от субективното им възприемане и трансформации в различни психични състояния и процеси. В центъра на вниманието са иновационните нагласи на мениджърите – промените в тези нагласи и съгласуването на поведението; иновациите като ценност и иновационната култура и др. Ключов теоретичен „конструкт“ за проектиране на изследователския модел са „големите 5“. Въз основа на приетия модел са издигнати и проверени три групи хипотези, свързани с: а) детерминиращата роля на трудовия статус върху иновационните нагласи; б) детерминиращата роля на 5 личностни характеристики (ориентация към риск, висока активност, инертност, висок емоционален самоконтрол, нисък емоционален самоконтрол) върху иновационните нагласи; в) „... индиректна връзка между трудовия статус и степента на иновативност и ригидност, медирана от субектно възприетия контрол над вътрешните състояния и неговите измерения „висок емоционален самоконтрол“ и „нисък емоционален самоконтрол“.

2. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Оценката ми за получените резултати е положителна. Основания:

- Дефинираните цели и задачи са изпълнени; получените резултати са защитими.
- Колегата Юлика Новкова изгражда текста въз основа на защитима логика; при решаването на ключови за дисертацията проблеми се основава върху подходящи автори и текстове.

- Дефинираните хипотези се проверяват чрез набор от изследователски техники, подходящи за дефинираните цели и задачи и модела на изследването. Подборът на методически инструменти за изследване удовлетворява.
- Удовлетворява представената интерпретация на получените резултати.
- Авторката използва солиден корпус от текстове; интерпретира ги коректно.
- Съдържателните и структурните аспекти на труда показват, че авторката „плува в свои води“.
- Текстът на дисертацията дава доказателства, че основната цел на докторантурата е постигната – колегатата Юлика Новкова показва способност да работи самостоятелно за решаване на изследователски въпроси в съответствие с високи академични изисквания.

3. **Оценка на научните и научно-приложни приноси.** Заявката на дисертанта за приносите може да бъде приета и защитена (Автореферат, с. 45). Това се отнася както за приносите с предимно теоретичен и методологически характер (№№ 1, 2 – Автореферат, с. 45), така и за новото знание въз основа на проверените хипотези (№№ 3, 4, 5, 6 – стр. 45, автореферат). Получените чрез проверката на трите групи хипотези резултати могат да се квалифицират и като приноси с приложен характер (въз основа на тях – например - могат да се извлекат препоръки към мениджмънта); и като приноси с теоретико-методологически характер – те са основание за развития в теориите за иновациите и изследванията в тази област.

4. **Оценка на публикациите по дисертацията.** По темата на дисертационния труд са представени общо 18 публикации. Г-жа Юлика Новкова е едноличен автор на девет от тях; другите 9 са в съавторство. Текстовете в съавторство (и един от самостоятелните) са на английски език. Броят на публикациите удовлетворява (и надхвърля значително) изискванията за публикационна активност. Оценявам положително факта, че значителна част от текстовете са в издания, чрез които са

достояние на широк кръг автори, изследователи и други заинтересовани. И публикациите, и дисертацията (вкл. автореферата) дават основание да се приеме, че кандидатът е развил умения за целенасочено самостоятелно научно дирене.

5. Оценка на автореферата. Авторефератът представя цялостно и систематично дисертационния текст. В този смисъл той е „представителен“ за дисертацията.

6. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам критични бележки по същество. Колегата Юлика Новкова си е извоювал поле за научно развитие и напредва успешно. Като „непотопен в психологическата парадигма“ отбелязвам, че в работата се срещат типични чуждици, които – според мен - в част от случаите могат да бъдат избегнати – например *конструкт, ригидност, детерминант, дименсия, предиктор, медиран, експлораторен* (факторен анализ) и др.

7. Заключение

Предвид гореизложеното имам достатъчно основания да подкрепя присъждането на ОНС „доктор“ на колегата *Юлика Марио Новкова*. Ще гласувам със ЗА.

На Юлика Новкова и научния ѝ ръководител професор д.ф.н. Крум Крумов желая успех.

02 – 10 – 2019, София

Подпис:

